

RIJP

Katrien Van Effelterre

ANDREAS

Dat hij niet rijp was, beweerde zijn vader. Alsof hij een banaan was uit een van zijn idiote kweekprogramma's op de biologische faculteit. Groen en hard. Hard was Andreas wel. Vooral nu twee langbenige studentes met een ijsje waren neergestreken op één van de bankjes bij de ingang van de botanische tuin. Ze likten aan het ijs met lange, suggestieve halen die verboden zouden moeten worden als het alleen maar om ijs ging. Hij werd nog harder, dwong zichzelf weg te kijken, in de richting van een blauwe hortensiastruik. Een struik, die ouderwets en oninteressant zou moeten zijn – zijn oma's tuin stond er vroeger vol mee – maar waarvan de blaadjes vandaag als in een complot van geilheid schaamteloos en gewillig waren opengevouwen in de richting van de zon. Open zo ver ze konden. Andreas klemde zijn tanden op elkaar. Aan de hardheid viel voorlopig niets te verhelpen. En groen? Groen was hij vooral in de ogen van Emiel Willemsen, Professor Doctor in de Plantkunde, en leverancier van de zaadcel die negentien jaar geleden tot zijn conceptie had geleid. Geen bijzondere verdienste, vond Andreas Willemsen zelf. Een klusje van een minuut of drie. Minder zelfs als je er weinig ervaring mee had. En dat zou bij een boekenwurm als zijn vader wel het geval zijn geweest. Het tegendeel was ondenkbaar. Dus hoefde je er eigenlijk niet eens rijp voor te zijn om Andreas Willemsen te hebben verwekt. Een magere, duffe professor zijn, die een polygaam huwelijk had gesloten

met eerst zijn boeken en daarna zijn vrouw Greet, hoofd van een boekhoudkantoor, was voldoende.

Één ding was zeker: saaiere ouders dan de zijne waren nauwelijks denkbaar. Ze woonden in een klein, verstandig huis, hadden hun zaakjes natuurlijk netjes op orde en hadden waarschijnlijk geen seks meer gehad sinds hij er was gekomen. Dat laatste hoopte hij tenminste, want het tegendeel maakte hem zelfs met zicht op een ouderwetse hortensiastruik onpasselijk. Er waren dingen die je je van je ouders onmogelijk kon voorstellen, en dat ze ooit seks hadden gehad, was er beslist één van. In ieder geval waren er na zijn geboorte geen andere kinderen meer gekomen. Misschien waren Emiel en Greet Willemsen wel bang geweest nog meer nakomelingen te produceren die op de leeftijd van achttien en half door één of ander mysterieus defect 'niet rijp' waren. Verder leek er nog wel meer te zijn waardoor zijn ouders vonden dat hun productie niet zo'n groot succes was geweest. Zo leken ze er bijvoorbeeld maar niet uit te raken waar Andreas zijn koppigheid, zijn gemakzucht, zijn luiheid en andere onhebbelijkheden vandaan had.

'Dat heeft hij in ieder geval niet van mij', zei zijn vader op zulke momenten tegen zijn vrouw.

Waarop Andreas' moeder met haar ogen rolde. Want van haar kwam de koppigheid beslist ook niet. En dat Andreas het product zou zijn van een buitenechtelijke affaire, dacht natuurlijk niemand. Je hoefde maar naar Greet Willemsen te kijken om te weten dat er nog

gemakkelijker een UFO in haar voortuin had kunnen landen.

Meestal kwamen ze dan tot het besluit dat het gewoon Andreas' karakter was, waardoor hij zich overal te makkelijk vanaf maakte. Dat moest wel, want met al dat kwaliteitsvolle DNA dat hij van zijn ouders – in het bijzonder van de Professor Doctor in de Plantkunde – had meegekregen, was uiteraard niets mis. Waardoor het probleem alleen kon schuilen in alles wat Andreas er zelf had aan toegevoegd. Met zijn karakter dus.

Toch was één ding zeker toen Andreas Willemsen op zijn eerste werkdag in de botanische tuin van de studentenstad stond. De rijpheid was hij al zo ver voorbij dat hij spoedig rot zou zijn voordat iemand hem had kunnen proeven.

De studentes hadden hun ijsjes op en liepen naar de uitgang. Bij het blonde meisje kleefde een wit spoortje opgedroogd ijs in haar mondhoek, zag Andreas Willemsen. Hij slikte.

'Ziezo jongeman, dan laat ik je nu zien waar we de drankenvoorraad bewaren en hoe de kassa werkt.'

De conservator van de botanische tuin was eenenzeventig en had dus allang met pensioen kunnen zijn. Maar Andreas begreep meteen dat ze voor zo'n slaapverwekkende job niet zo gauw een vervanger onder de vijfenzestig zouden vinden. Uit zijn uitleg had Andreas begrepen dat Theodoor Versteyleys werk bestond uit rondhossen door de tuin en de serre, toezicht houden op de mannen van de groendienst die

de planten onderhielden, en de meeste uren van de dag doorbrengen in een muf kantoortje, waar hij door botanische encyclopedieën bladerde. Toch leek Theodoor Versteylen daar zelf geen last van te hebben. Hij was waarschijnlijk ook wel doctor in iets, maar met de nog actieve professoren leek hij verder alleen de verstrooidheid te delen. De kale volle maan op zijn achterhoofd werd omlijst door twee lange grijze blesen die hij er als een krans omheen drapeerde, maar die door ieder zuchtje wind enkele centimeters in de richting van de hemel werden getild. Wanneer het in zijn leven ooit zover kwam, nam Andreas zich stellig voor, dan zou hij de kaalheid dragen als een man. Eén zonder blesen.

‘De cafetaria is alleen open wanneer we een werkstudent hebben,’ legde Theodoor uit. Geweldig, dacht Andreas. Zoals een circus dus, dat alleen rondreisde als ze een goochelende dwerg op de kop hadden kunnen tikken.

‘Dus waren we blij toen Professor Willemsen jou had aangemeld.’

Je bent hartelijk bedankt, vader.

Het gebouw waarin de cafetaria was gelegen, had een eigen toegang tot de tropische plantenserre.

‘Hier binnen is zitgelegenheid, maar ook buiten op het terras, en in een stuk van de serre.’

Ja, dat kon hij zelf ook wel zien, dat het een zootje ongeregeld was, en dat de witte smeedijzeren tafeltjes zo’n beetje overal verspreid stonden.

‘Het is allemaal wat verouderd en verwaarloosd, zoals je ziet.’ Het was moeilijk om dat niet te zien. Het gedateerde meubilair zo van een of andere rommelmarkt komen. ‘En de tafeltjes zijn aan een schoonmaakbeurt toe, dus daar kun je straks alvast mee beginnen.’

Vorig jaar hadden ze vast geen werkstudent gehad, en het jaar ervoor misschien ook wel niet, waardoor Andreas nu het vuil van jaren voor zijn rekening zou moeten nemen. Mooi niet!

Andreas knikte.

‘Maar de universiteit heeft samen met het stadsbestuur een budget vrijgemaakt voor een opwaardering van de botanische tuin. Uiteraard krijgen de planten daarbij wel de prioriteit. Het weghalen van oude gewassen, de aankoop van nieuwe soorten, de bestrijding van ziektes en parasieten. Fernand en Hendrik, dat zijn de mannen van de groendienst die je daarginds aan het werk ziet, hebben nu hun handen vol met de bestrijding van de buxusrups.’

In de verte stonden twee oude knarren. De ene had een spade in de hand en de andere een flesje cola. Van de rups was vanop deze afstand geen spoor, en van de bestrijding ervan evenmin. Tenzij die kunst erin bestond de beesten met een spade te doorklieven en de restanten dan in cola op te lossen.

‘De larve van de *cydalima perspectalis*, de beruchte Aziatische buxusmot die heel België en Nederland aan het veroveren is. Die ken je zeker wel?’

Andreas knikte. Van die mot had hij nog nooit gehoord. Maar ze zou het vast ook goed doen in Theodoors grijze blessen, die door de plotse vaart waarmee hij zich voortbewoog, opwaaiden.

‘Zo, de dranken dus,’ zei Theodoor, die met hem naar de ruimte achter de toog liep. Ze kwamen in een oud troosteloos keukentje zoals je dat ook bij prehistorische parochiezalen had.

Theodoor trok met een hendel een donkerbruine koelkastdeur open.

‘Hier vind je alles.’

Er stonden flesjes water, spuitwater, limonade, cola, sinaasappelsap, chocolademelk en pils.

‘En nog meer bier,’ zei hij, bij het openen van de tweede koelkastdeur, waarachter alleen nog meer van dezelfde pils, en een tiental eenzame flesjes donker bier en witbier verschenen.

Het was duidelijk. Als Theodoor Versteylen dát begreep onder ‘alles’, dan was hij de afgelopen twintig jaar niet meer in een normaal café geweest.

‘Wat is er, jongen, je kijkt zo? Nu is het allemaal wat veel, maar je bent er zo aan gewend.’

‘U weet toch dat er sinds 1983 ook cola light en sinds 2005 cola zero bestaan? En dat België wereldwijd bekend staat om zijn gigantische hoeveelheid biersoorten?’

‘Ach jongen, eigenlijk komt er hier helemaal niet zoveel volk, dat zul je snel genoeg merken. En de mensen die wel komen, zijn vooral oudjes. Die drinken koffie. Kom

mee, dan laat ik je even zien hoe de koffiemachine werkt.’

Alles was gedateerd tot in de ergste graad. De gedeukte aluminiumkleurige koffiemachine, maar ook de kassa, die was van het soort dat je alleen nog tegenkwam in decors van dorpskomedies.

‘Elektronische betaalmogelijkheden hebben we niet. Klanten kunnen dus alleen cash betalen.’

Ondertussen zou het Andreas hebben verbaasd als dat anders was.

Theodoor herschikte zijn twee grijze blessen en besloot op ernstige toon: ‘Zo, dat was het zo ongeveer. Een paar keer per week kom ik langs om de inkomsten op te halen, zodat je hier nooit met veel geld opgezadeld zit. Verder mag je jouw zin doen en is het aan jou om de boel hier draaiende te houden tussen tien en zeven. Lunchpauze heb je niet echt omdat je hier alleen bent, maar je kan wel snel even om de hoek een broodje of iets anders gaan kopen, dat is geen probleem. Hier heb je jouw set sleutels van de kassa, de cafetaria en de serre. Om zeven uur sluit je de boel af. De grote zwarte poort bij de ingang doe je dicht, maar die hoeft niet op slot. Het slot is trouwens stuk. Maar dat is geen probleem, want van vandalisme hebben we hier nog nooit last gehad.’

Ook dat laatste verbaasde Andreas hoegenaamd niet.

‘Als je voor jezelf iets te drinken wil, mag je dat uit de koelkast nemen. Maar geen bier, want dronken toestanden kunnen we hier natuurlijk niet tolereren, dat

begrijp je wel. En vriendjes uitnodigen om gratis te komen pintelieren is vanzelfsprekend ook uit den boze.’
‘Uiteraard,’ zei Andreas met een uitgestreken gezicht. Theodoor Versteyleylen hoefde zich helemaal nergens zorgen over te maken. Geen enkele achttienjarige zou het in zijn hoofd halen om hier te komen zitten. Niet als het een kilometer verderop stikte van de hippe cafés waar je veertig soorten bier kon bestellen, waarvoor je met je bankkaart kon betalen. Of wie weet, misschien wel met een knipoog naar een knap serveerstertje. Het deed Andreas bijna fysiek pijn te weten wat hij op deze suffe plek allemaal zou missen.

‘Eigenlijk moet ik er nu vandoor, maar als je wil, laat ik je nog even de planten uit onze collectie zien, zodat je weet op wat voor plek je bent terechtgekomen.’

Daar had Andreas zo ook al een behoorlijk goed idee van.

‘De tafels,’ hakkelde hij, ‘ik denk dat ik daar maar beter kan mee beginnen, en dan doen we die planten een andere keer.’

‘Prima, jongen!’ zei Theodoor Versteyleylen met een zekere opluchting.

De conservator nam zijn tas, klemde een dikke encyclopedie onder zijn arm en liep vervolgens in de richting van de grote zwarte smeedijzeren poort, gevolgd door zijn opwaaiende grijze bles.

Andreas zuchtte. Het was 1 juli. Kwart over tien. En hier zou hij dus zijn eerste zomer na zijn achttiende verjaardag doorbrengen. In een tuin. Als daar later ooit

iemand zou naar vragen, moest hij zorgen dat hij een geloofwaardig verhaal klaar had over wat hij in die tijd had gedaan. Je kon nog beter een gevangenisverleden hebben dan op je cv met een baantje als dit te komen aanzetten als je nadien nog ernstig genomen wilde worden.

Andreas liep naar de mistroostige keuken, waar hij een verfrommeld doekje vond, dat hij even onder de kraan hield. Met de natte doek liep hij vervolgens naar de witte smeedijzeren terrastafeltjes en veegde er de bovenkant van de tafels mee af. Hij wierp een snelle blik op de tuin, maar behalve een wandelaar in de verte, waren er nog geen bezoekers en was hij dus alleen. Behalve de twee knarren van de groendienst natuurlijk, die nu zowat drie meter verderop stonden dan daarnet, en met hun handen in hun zakken naar een hegje stonden te staren. Tenzij de Aziatische rups van een extreem verlegen soort afstamde, begreep Andreas dat burn-outs niet tot de beroepsziekten van werknemers in een botanische tuin behoorden. Het onderstel van de tafels kon hij dus wel zo laten. Binnen de kortste keren zouden de poten toch weer opnieuw vuil zijn. En wie keek er nu onder de tafel wanneer hij ergens iets zat te drinken?

Hij bracht de natte doek weer naar binnen en gooide die vanaf de keukendeur op het aanrecht. Daarna liep hij naar de koelkast, haalde er een flesje cola uit en wipte de kroonkurk eraf door een stoot tegen de rand van de toog. Daarbij kwam een stukje hout los, maar daar maalde hij niet om. Op een plek als deze zou een

mankement meer of minder niemands aandacht trekken. Daarna ging hij aan een tafeltje zitten dat in de tropische serre stond. Het leek er wel een jungle, met al die rare planten met hun grote bladeren, waarvan sommige tot tegen het glazen dak reikten. Omdat het warm was onder het glas, dacht Andreas aan de Snickers die hij vanochtend uit de kast van tante Martine had gegapt en die nog in zijn achterzak stak. Die kon hij net zo goed nu opeten. Hij scheurde de verpakking open en nam een grote, kleverige hap van de chocoladereep. Om de karamel die aan zijn tanden plakte weg te spoelen, nam hij een slok cola. Het was eeuwen geleden dat hij nog gewone cola had gedronken. Eigenlijk smaakte die best lekker. Hij haalde zijn mobieltje uit zijn broekzak en keek of hij nieuwe berichten had. Er was alleen een melding van Facebook, dat Robin en Thierry nieuwe foto's hadden gepost. Ook dat nog, dacht Andreas bij een tweede hap van zijn reep. Zijn vrienden waren drie uur geleden geland in Los Angeles en waren wild enthousiast om aan hun rondreis door de Verenigde Staten te beginnen.

Fucking great! had iemand gereageerd. *Gaan jullie Route 66 doen?*

Nope, had Robin geantwoord. *Eerder route 69*. En dan een smiley met een uitgestoken tong. De reactie had al zevenentachtig *vind-ik-leuks* ontvangen.

Andreas schudde zijn hoofd en bedacht dat Robin het schandalig had getroffen met die ouders van hem. Andreas' vader zou meteen een hartverzakking hebben gekregen als hij zoiets schunnigs had gelezen. Maar die

van Robin was cardioloog en had van hartverzakkingen dus vast geen last. Van geldgebrek ook niet, want anders zou hij zijn zoon niet voor een jaar op reis hebben gestuurd om zijn wilde haren kwijt te raken. Al was dat idee eigenlijk van Thierry's vader gekomen, die was diplomaat en frequenteerde milieus waar het blijkbaar even normaal was als bij de adel en in het koningshuis om je kinderen op hun achttiende op wereldreis te sturen, zodat ze daarna met een verruimde geest aan hun hogere studies konden beginnen.

Beseften Andreas' ouders eigenlijk wel dat ze zijn geest tot bekrompenheid hadden gedoemd, door hem niet met zijn vrienden te laten meegaan? Bovenop zijn vermeende andere negatieve eigenschappen – waar zij natuurlijk niets mee te maken hadden – kwam dan ook nog bekrompenheid. En daar hadden ze beslist alles mee te maken. Niet alleen omdat ze dat zelf waren, maar ook omdat ze niet wisten dat ze dat waren. Professor Plantkunde en zijn vrouw dachten net dat ze erg ruimdenkend waren en hadden Andreas daarom naar een ouderwets college gestuurd dat zo'n goede naam had dat het vooral rijkeluiiskinderen aantrok. Het was fantastisch geweest om bij het zwembad van Robins vader en op de golfclub van Thierry's moeder naar feestjes te kunnen gaan. Maar nu het serieuze werk begon, kon Andreas niet mee. Als dat niet balen was!

Hij nam twee happen van de chocolade reep met pinda's en kon nog net verhinderen dat een sliertje karamel uit zijn overvolle mond op zijn T-shirt belandde. Tante Martine was best bereid zijn was te doen, had ze de

avond voordien op formele toon gezegd, zolang hij maar niet overdreef. Overdrijven zou Andreas beslist niet. Hij was best bereid om een hele week in dezelfde plunje rond te lopen, op een suffe plek als deze was verdere schade aan zijn imago immers een complete *non-issue*. Moest hij nu op de *vind-ik-leuk*-knop klikken? Dat zat hij zich af te vragen toen hij een flinke slok cola nam en een luide boer liet. Natuurlijk vond hij het helemaal niet leuk dat Robin en Thierry in Los Angeles waren aangekomen, maar op Facebook deden je ware gevoelens niets ter zake, en dus moest hij strategisch denken. Wel klikken zou datgene wat bij zijn rijke vrienden van zijn populariteit nog over was, veilig stellen. Voorlopig toch, want natuurlijk hadden die twee ook al lang door dat hij tot een andere soort behoorde. Maar door niet te klikken, kon hij onder de radar blijven en zou misschien niemand op het idee komen zich af te vragen hoe hij zijn zomer doorbracht. Of er was nog een derde optie: hij kon een selfie posten met die wanordelijke plantenjungle waar hij nu zat op de achtergrond. Dat beeld kon hij best verkopen als een reisje naar één of ander exotisch apenland waar vrouwen te gekke dingen deden. Zo had hij een keer op de televisie horen zeggen dat er in Thaise shows vrouwen waren die met hun bekkenbodemspieren een flesje bier konden ontkurken. Alleen zouden Robin en Thierry er nooit in trappen, dat hij nu op zo'n plek zat. Daarvoor waren hun geesten al teveel verruimd.

'Hé, hallo!' riep iemand vanop het buitenterras.

Wat kregen we nu? Zijn pauze zat er nog helemaal niet op. Er was nog cola, en nog een klein stukje Snickers. En had die Theodoor niet gezegd dat hier weinig volk kwam?

Terwijl voor de tweede keer ‘hallo’ werd geroepen, klokte Andreas de overgebleven cola naar binnen en propte het laatste stuk chocolade in zijn mond. Kauwend slofte hij naar het buitenterras.

Aan een van de witte ijzeren tafeltjes zat een oud verkreukeld dametje met een hoed. Ze kon wel honderd zijn voor zover hij kon zien. Maar dan was geduld zeker niet met de jaren gekomen, want ze keek Andreas geërgerd aan terwijl hij dichterbij kwam.

‘Eindelijk!’ zei ze toen hij bij haar tafeltje stond. ‘De cafetaria zou hier weer opengaan vanaf 1 juli, maar daar was nog niet veel van te merken. De vorige die hier werkte, was nochtans een kwieke kerel.’

Daar had je het al. Weinig volk en oude mensen betekende nog niet dat je met je klanten geen last had. Vaak waren dat net de ergste, die minstens voor twee of voor drie telden. Had hij eigenlijk niet wat moeten onderhandelen over het salaris?

‘Een koffie met melk en een speculaasje alsjeblieft,’ zei de dame resoluut.

Andreas knikte, draaide zich om en liep naar binnen.

Toen hij terugkwam met de koffie, had het vrouwtje al twee euro klaar liggen.

‘Het is goed zo,’ zei ze, terwijl ze hem het muntstuk overhandigde.

‘Koffie kost maar een euro zeventig,’ zei Andreas.

‘Dat weet ik. Maar ik zei dat het goed was zo.’

‘Oké, bedankt,’ zei Andreas. Over fooien had Theodoor niets gezegd, maar het sprak voor zich dat hij die voor zichzelf mocht houden. Toch?

‘Dus jij bent een nieuwe student?’ zei het vrouwtje.

Hoewel ze oud was, droeg ze donkerroze lippenstift en had ze zwarte mascara op haar wimpers gesmeerd. Ze droeg een mantelpakje in dezelfde kleur grijs als de sjaal, die om haar strooien hoed gebonden zat. Ze was vast opgegroeid met zo’n *God ziet alles*-tegeltje in de keuken, net zoals Andreas’ oma. Anders had die make-up op haar leeftijd immers geen enkele zin meer.

‘Ik ben nieuw. Maar geen student.’

‘O?’ zei het vrouwtje niet-begrijpend, waardoor de dunne lijntjes op haar voorhoofd werden samengetrokken in drie diepe verticale rimpels. ‘Maar je bent toch nog jong?’

‘Achtien en half. Net klaar met de middelbare school. Maar nu houd ik het met studeren voor bekeken. Ik pas ervoor om mijn jonge leven te verslijten achter de boeken. Ik werk hier een jaar en daarna ga ik de wereld verkennen.’

Gelogen was dat niet helemaal, want zoiets had hij met zijn ouders afgesproken. Zij wilden dat hij al het verstand dat hij had gekregen – en dat dus rechtstreeks van hun genen afkomstig was – zou gebruiken om te gaan studeren. Maar daar piekerde Andreas niet over. Zelf wilde hij eindelijk zijn eigen geld verdienen, zodat hij vrij was en van het leven kon gaan genieten. Zijn vader had tegen dat plan hevig geprotesteerd. Want volgens hem

werkte het leven zo niet. Maar wat wist die er eigenlijk van? Hij wist toch alleen maar wat hij zelf had gedaan – letters vreten en in laboratoria schimmels en insecten kweken – en kon dus onmogelijk weten hoe het anders had kunnen lopen.

Maar uiteindelijk had het er toch op geleken dat hij was gezwicht. ‘Oké’, had hij gezegd, ‘ik regel een baantje voor je, en als je dat een heel jaar volhoudt, dan verdubbelen wij je salaris en kun je met dat bedrag – net zoals je vrienden – een jaar op reis’.

Natuurlijk was het niet zoals zijn vrienden, want die zouden tegen die tijd terug zijn. En alleen kon hij niet doen wat Robin en Thierry met al hun connecties en ervaring gedaan kregen. Bovendien ging het bij hen over heel andere bedragen dan bij de Willemsens. Maar dat zei Andreas maar niet. Hij had immers geen keuze, en al bij al was de deal misschien zo slecht nog niet, had hij toen gedacht. Dat was voordat hij wist dat hij op de meest suffe werkplek ter wereld zou belanden.

‘Wat is dat toch met sommigen van jullie jongelui? Als ik vroeger de kans zou hebben gekregen om aan de universiteit te gaan studeren, dan zou ik ze met beide handen hebben gegrepen!’ Vervolgens trok het verkreukelde vrouwtje in een trots gebaar haar wenkbrauwen op en zei: ‘Mijn kleindochter gaat naar het tweede jaar geschiedenis. Ze zit op kamers, hier in de stad. Mijn dochter heeft het goed getroffen met een kind als zij.’

‘Uw koffie,’ herinnerde Andreas haar, ‘straks wordt hij koud.’

Het vrouwtje glimlachte schaapachtig zonder dat haar ogen mee lachten, en begon de verpakking van het speculaasje open te peuteren.

Andreas draaide zich om en maakte dat hij wegkwam.

In de tropische serre ruimde hij het lege colaflesje en de wikkel van zijn Snickers op. Daarna begon hij rond te struinen over de stenen paadjes die hier en daar bijna helemaal door lage palmen en andere rare planten waren overwoekerd. Bij sommige planten stonden nog oude bordjes met uitleg. Hij liep voorbij een bananenboom, waar jammer genoeg geen bananen aan hingen. Ernaast stond een plant met even grote bladeren, maar met rare roodgele bloemen. *De Heliconia komt onder meer voor in Zuid-Amerika*, stond er. Zouden Robin en Thierry daar ook naartoe gaan? Andreas liep verder over het pad en had er de pest in dat hij hier vastzat en daardoor letterlijk alle lol miste. In L.A. zou hij wel nooit geraken. Hij geraakte nog niet eens in één van de hippe cafés in het centrum, amper een kilometer verderop. Was het niet volslagen idioot als je niet eens zelf de plek mocht kiezen waar je ging werken? Hij had het plannetje van zijn ouders wel door. Ze hadden hem een klerejob bezorgd in de hoop dat hij over een jaar bekeerd zou zijn en zou inzien dat de weg naar het ware geluk door de inschrijvingshal van de universiteit liep. Waarna hij dáár nog een keer vier tot vijf jaar zou vastzitten. Tegen die tijd was hij op weg naar de dertig en was het beste ervan af. Iedereen wist immers dat een mens vanaf zijn achttiende begon af te

takelen. Volwassenen wisten dat zeker en daarom waren ze alleen maar hypocriet als ze zeiden dat de jeugd de mooiste tijd van je leven was en dat je van iedere dag moest genieten. Was het soms uit frustratie dat ze het je vervolgens onmogelijk maakten om dat te doen?

Achter in een hoek van de serre was een lege plek achter een waaivorming ding dat volgens het bordje *Chinese dwergpalm* heette. De plek viel niet op, maar Andreas zag het wel wanneer hij er voorbijliep, dat er een plant was weggehaald. Op de grond lag een oude gescheurde kokosmat. Omdat ook het bordje weg was, viel onmogelijk te achterhalen wat voor plant er had gestaan. Niet dat het iets uitmaakte. Maar hij moest nu eenmaal een manier vinden om de tijd door te komen terwijl hij wist dat hij het hele leven misliep. Hij liep door, voorbij een rare plant met stekelachtige bloemen in oranje, paars en rood, die *Paradijsvogelbloem* heette. Toen bleef hij staan. Wat was in hemelsnaam dít gedrocht? Andreas staarde ontzet naar een rood-groen condoom dat met de open kant naar boven hing en waar een klepje aan zat, alsof het ook dicht moest kunnen. Het ding was wel veertig centimeter lang, was ondoorzichtig en leek dik en stevig. Alsof het allemaal nog niet obsceen genoeg was, zaten er ook nog aderachtige randen aan de buitenkant en was de top een beetje dikker en stak die naar opzij. Jezus nog aan toe, waren het die twee oude knarren van buiten die dit ding hier hadden gepoot? Dan zat er toch nog meer leven in dan ze lieten uitschijnen. *Tropische bekerplant*

las Andreas op het oude bordje. *De nepenthes is een vleesetende plant die onder meer voorkomt in Borneo. Hij verteert vliegen, maar ook hele muizen, in principe alles wat in de beker past.* Andreas vond het ding walgelijk en fascinerend tegelijk. Hij keek er wel voor uit die beker met zijn hand aan te raken. Zou hij ook verkreukelde oude vrouwtjes eten?

Hij wachtte tot ze weg was, het vrouwtje met de brutale mond, vooraleer hij de serre verliet en haar leeggedronken kopje ging opruimen. Echt weg was ze niet, zag hij, want in de verte zag hij hoe haar hoed zich traag als een slak verplaatste boven een groene heg en vlak onder een rare woekering van gele slierten die zo laag hingen dat ze eruitzagen alsof ze in geen eeuwen nog waren gesnoeid. Het was natuurlijk zijn zorg niet, maar al dat woekeren kon toch niet de bedoeling zijn in zo'n stadstuin, dat zag Andreas Willemsen zelfs. Misschien kon hij dat tegen Fernand en Hendrik gaan zeggen. Dan hadden ze een keer iets te doen behalve oogcontact zoeken met de larve van de Aziatische mot.

LENA

Hij was niet de eerste en zou waarschijnlijk ook niet de laatste nieuweling zijn die ze door de jaren heen in haar tuin zag verschijnen. Maar de sloomste was hij beslist wel. Ondanks haar hart en haar aders die moeilijk deden, was zij, Madeleine Liefkens, op haar tachtigste nog steeds kwieker dan de nieuwste aanwinst van meneer Versteylen. Het lag natuurlijk aan Theodoor zelf, dat het hem niet interesseerde, die cafetaria, omdat hij een boekenmens en geen buitenmens was. Eigenlijk had ze dus een beetje te doen met die jonge snaak, zoals hij hier nogal aan zijn lot werd overgelaten. Anderzijds had hij weinig te klagen in vergelijking met de commerciële horecazaken, waar ze hun obers de godganse dag lieten rondrennen tot ze er bijna letterlijk bij neervielen. Dan was de botanische tuin wel wat anders. Als de jongen het goed aanpakte, kon hij iedere dag rustig een paar uur zitten lezen op het terras, of op een mooi plekje tussen de planten vanwaar hij de cafetaria in de gaten kon houden. Hij zou tijd hebben om na te denken en om te genieten van de pracht van de natuur. Alleen leek dat nu net iets te zijn waar de jonge generatie van tegenwoordig het erg moeilijk mee had. Ze hadden altijd maar haast. Haast om van de ene plek op de andere te komen, haast om te eten, haast om te ontdekken, haast om op die gladde zwarte telefoons hun mails te lezen, haast om, zonder dat ze dat beseften, zo snel mogelijk bij het einde van hun leven te komen.

De haast was ook te zien geweest aan het kopje koffie dat de jonge ober haar had gebracht. Er was een beetje over de rand gegaan, waardoor het schoteltje nat was geworden. Maar daar had ze niets over gezegd om hem niet in verlegenheid te brengen. De jongen wist het zelf nog niet, maar de relatie tussen hen beiden kon maar beter vanaf het begin goed zijn als ze het komende jaar op vreedzame wijze wilden door komen. In zekere zin waren ze aan elkaar overgeleverd, hij en zij, zonder dat ze daarvoor hadden gekozen. Maar zo ging het met de meeste dingen in het leven. Die koos je niet.

Nadat ze haar koffie had gedronken, had Lena gehoopt nog een praatje met de jongen te kunnen slaan. Maar die kans had ze blijkbaar al verkeken toen ze hem had uitgehoord over zijn studies. Die hij dus niet had. Ze had hem vast beledigd of verlegen gemaakt, want hij was naar de serre gevluht, dat had ze wel gezien door het glas waarachter de dwergdadelpalm stond. Ze was dus maar opgestaan voor haar dagelijkse wandeling door de tuin. Als je een nieuwe kat in huis haalde, moest je het beest ook altijd eerst de ruimte geven, zodat het zich kon verstoppen boven kasten en onder fauteuils, tot het begrepen had dat je het geen kwaad zou doen.

Voorzichtig bewoog ze zich voort over de paadjes, tot bij Fernand en Hendrik, die steevast voor haar uit de weg gingen alsof ze een erehaag vormden voor een koningin. 'Let maar op dat je niet valt,' zei Nand. Een vriendelijke man, maar jammer genoeg niet eentje van de geletterde soort die haar altijd het meest had bekoord.

‘Nee, hoor,’ antwoordde ze vriendelijk, ‘Ik ken deze stenen beter dan de tegels in mijn huis.’

Dat was waar. Niet alleen kende zij deze stenen beter, ook de stenen kenden haar beter, bedacht ze, terwijl ze in de richting van de vier acacia’s liep, op het kruispunt van de paadjes te midden van de vier buxusperken, waar de oude rozenstruiken stonden. Dat acacia’s symbool stonden voor eeuwigdurende liefde, had hij haar gezegd toen hij haar voor het eerst op deze plek had gekust, nu zevenenvijftig jaar geleden. Pas later had ze ergens gelezen dat acacia’s in de plantensymboliek ook met verborgen emoties, geheimen, onbetrouwbaarheid en dwaasheid werden geassocieerd. Had hij dat toen al geweten?

Dat ze die kus nooit zou vergeten, had zij op dat moment in ieder geval al wel geweten. Nu ze zich er op haar tachtigste nog steeds ieder detail kon van herinneren, wist ze dat het waar was. Geen enkele bijzonderheid van haar momenten met hem was ze ooit vergeten. Ze was op een leeftijd gekomen waarop ‘ooit’ en ‘nooit’ hun volledige betekenis aan haar hadden ontvouwd. Iets wat ooit zou gebeuren, was ondertussen gebeurd. En wat nooit zou gebeuren, hoefde ze niet meer te verwachten. Er zouden in dit leven voor Madeleine Liefkens geen verrassingen meer komen.

Van bij de acacia’s liep ze naar het wonderbaarlijke pad dat aan weerskanten geflankeerd werd door goudenregen die er in een boog overheen was geleid. Meterslang strekte de pracht van de gouden slierten zich boven haar hoofd uit als het gewelfde dak van een gang

die naar een mysterieuze plek leidde. En dat was het ook, het aquamarijnblauwe houten bankje dat tegen de oude muur stond, waarboven de blauweregen bloeide. Hier zat ze het liefst. De bloei was laat dit jaar, door de winter die zolang had geduurd en het warme weer dat nog maar sinds een maand zijn intrede had gedaan. Lena streek neer op de bank en wist zich omringd door de pracht van de lilablauwe bloemtrossen die er met hun schoonheid altijd weer in slaagden haar eenzaamheid en verdriet te verjagen. Het was magisch, hoe de natuur in die donkerste periode van haar leven haar heilzame effect aan haar had geopenbaard. En er nadien nooit meer was mee opgehouden. Al had ze ook precies daar, te midden van die groene weelde, de tragiek van het noodlot over zich afgeroepen. Hoe mooi de blauweregen ook was, de peulen van de *wisteria sinensis* waren giftig. Maar nog niet zo giftig als de goudenregen op het pad dat haar naar deze plek had geleid.

Ze koesterde haar rimpelige gezicht in de zon en schudde de bittere herinneringen van zich af. Lena sloot haar ogen, hoorde vogels fluiten, en wist dat ze op deze plek nooit een dag ouder dan drieëntwintig zou zijn. De cijfers waren een camouflage die de jaren brachten. Hoe oud ze ook werd, onder dat getal was ze nooit iemand anders geworden dan het jonge meisje dat in de liefde en in haar dromen geloofde. Dat aan verboden dingen dacht en wist dat de aantrekkingskracht die ze uitoefenden simpelweg onweerstaanbaar was.

Verkwikt door zowel de rust als de energie die de natuur haar altijd weer gaf, stond Lena na een tijdje op van de houten bank. Het jonge obertje stond nu bij Fernand en Hendrik, zag ze, om een praatje te maken. De mannen van de groendienst rookten een sigaret. Ze hoopte maar dat de jongeman zich ook niet liet verleiden om zijn longen naar de verdoemenis te helpen.

Om het drietal te mijden, sloeg Lena af naar rechts en koos het lange pad dat voorbij de kruidentuin, het Engelse perk en het echinaceaveld naar de tropische serre leidde.

Ze ging niet langs de cafetaria, maar nam de grote ingang, die in de gloriëtijd van de serre de enige was geweest. Zodra ze de tropische kas betrad, moest ze blijven staan om al haar sensaties de baas te kunnen. De exotische plantenweelde was immens en voerde haar met haar schaamteloze uitbundigheid steeds opnieuw naar een andere plek, een plek die haar hoofd vulde met herinneringen. Iedere dag probeerde ze tijdens haar wandeling ook even hier te komen. Maar het lukte haar niet altijd. Soms was ze zo emotioneel dat de serre te overweldigend voor haar was en ze wist dat ze het niet aankon om op deze plek te zijn. Ook als er te veel andere bezoekers waren, zoals bij de gegendste stadswandelingen, dan kon ze hier niet zijn en moest ze zich soms inhouden om niet boos te worden en de toeristen weg te jagen. Wisten ze met hun fototoestellen en hun dwaze geneuzel dan niet dat dit een heiligdom was? Net zoals een kerk was het een plek die vroeg om stilte. Die was essentieel voor het beleven

van de intimiteit met het Grotere, dat geen naam had, maar toch aan alles betekenis gaf. Bijna blindelings liep Lena naar de *ylangylang* en hield dan haar adem in. Dit was ze, de bloem der bloemen. Even zeldzaam was zij, had hij gezegd, toen die eerste keer in de serre, als deze tropische *cananga odorata*. Ze bewonderde de donkergroene gave bladeren en smalle gele bloemblaadjes die op zeesterren leken. Ze sloot haar ogen, snoof de unieke, afrodisiacale jasmijnachtige geur diep in haar longen, en stond zichzelf toe zonder schroom en zonder angst het nooit verloren gegane elixir van zijn liefde door haar lijf te laten stromen.

Heel even lukte het haar, tot het vertrouwde schuldgevoel haar brutaal uit haar mijmering haalde en een flard van een herinnering de verschrikking uit het verleden bij haar terugbracht. De man die zopas nog naakt en kwetsbaar aan haar zijde had liggen slapen, schrok op door haar kus, nochtans vederlicht, maar verstorend genoeg om hem in één tel van instinctieve alertheid zijn handen om haar keel te doen leggen. Hij kneep hard, als in een vlaag van zinsverbijstering. Enkele seconden lang snakte ze tevergeefs naar adem. Overal zwarte stipjes verschenen op de gele bloemen, en op de bladeren en alles eromheen. De lucht voelde plots benauwd in de glazen kas.